

KREŠTAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
 Na pol roka — — — — 1 „ — „
 Na štvrt roka — — — — „ 60 „
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

*Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,
 VIII. ker., Józsefkörút 35.*

sem sa majú poslať predplatky, jako i do-
 pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
 Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je
 10 kr. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Miláček celej rodiny.

Nové spojenie veľmocí.

Nemecko sa začína veľmi priateľiť s Francúzskom, ba i s Ruskom. Čo je nápadná vec, pretože sa doposiaľ Francúzsko hnevalo na Nemecko, ktoré ho vo vojne prevládalo a Elsass-Lotharingiu mu odňalo. Politickí mužovia si mysleli, že to Francúzsko nikdy nezabudne a neodpustí Nemecku, proti ktorému sa na Rusko, na priateľstvo s Ruskom opieralo.

A hľa, teraz vidieť, že Francúzsko je ochotné spriateľiť sa s Nemeckom a zabudnúť minulosť.

Máme sa čo obávať, že Nemecko, Francúzsko a Rusko sa spoja, svoje záujmy všade vzájomne podporovať budú, čo keby sa stalo, veľmi ľahko by naša ríša prestala byť veľmocou, ba ani Rakúsko a Uhorsko by neboly tak toho spojené, jako doposiaľ.

Nemecký cisár Vilem II. je predsa len múdry a na svet súci muž.

O všetkom vie. Vidí, jako sa hryzú jeden druhého Rakúšanania, medzi ktorými veľmi mnoho nepriateľov má rakúsko uhorské vyrovnanie; vidí, jako bežia aj premnohí uhorskí politickí mužovia za tým, aby sa Uhorsko od Rakúska neodvílym a samostatným stalo. To jest on videl, že naša ríša nemá celkom istý základ, že behom času Uhorsko snáď i samostatnú neodvislosť od Rakúska obsiahne, v ktorom páde ale naša sila, sila celej ríše by nebola taká, jako dnes; však už i latinské prislovie takto znie: rozdeľ, a zviťazíš: čím je slabšia jednota, čím je slabšie spojenie, tým je menšia aj sila.

Nemeckému cisárovi Vilemovi II. úplne sa podarilo získať si dôveru a priateľstvo Francúzska, kdežto s Ruskom sa mu to hneď nepodarilo; preto ale žiada si sjsť sa s ruským cárom Mikulášom II. Aby ale v Rusku pripravenú cestu našiel, vopred ta poslal francúzskeho ministra zovnútorých záležitostí Delcassea.

Že sa tieto veci nemôžu páčiť Rakúsko-Uhorsku, to sa samo sebou rozumie. Lenže nemecký cisár o veľa múdrejší je, jako že by nevedel to previesť, aby sa aj koza najiedla, a aby aj kapusta zostala. To jest aby aj v Rusku docieľil, čo chce, a aby sa ani naša veľmoc nenahnevala naňho. Z tohoto cieľu poslal do Ischlu svojho kancelára Hohenlohea, aby priateľským

spôsobom uspokojil nášho ministra zovnútorých záležitostí Goluchovského. A tak naša veľmoc aspoň naoko nemá sa čo hnevať, a nemôže svoj hnev ukiazať.

Na koho že sa môže opierať naša veľmoc?

Snáď na Taliansko? Oh však to by jej proti Rusku a Nemecku nepomohlo, lebo Taliansko je veru slabé. Však ani len Menelika nemohlo v Afrike prevládať. Taliansko je slabou veľmocou.

Na Anglicko by sme sa mohli opierať, keby nebolo tak ďaleko, a keby v Europe mocnejším bolo na suchu.

Veru smutne to s nami vyzerá jestli sa nepodari prekaziť spojenie Nemecka s Francúzskom a Ruskom, lebo proti týmto trom veľmociam v páde vojny naša veľmoc by nebola v stave brániť sa.

Je toto síce vyššia politika, lenže takým jednoduchým spôsobom sme sa usilovali ju predniesť a rozobrať, že snáď i jednoducho smýšľajúci vdačne prečítajú tieto riadky.

Štefan Piesek,

bývalý notár a matrikár.

POLITICKÉ CHÝRY.

Biskupská porada má byť v Budapešti koncom augusta, jako časopisy píšu. Predmetom pojednávania bude katolícka autonómia a či samospráva. Zpravu zo 27 členov pozostávajúceho odboru, ktoý bol autonómickým sjazdom zvolený, už rozposlal jeho eminencia kardinál primáš biskupom s tou prosbou, aby ju základne študovali.

Spoločné výdavky. Toho roku v jaseňi sa sídu vo Viedni delegacie a či vyvolení vystanci a veľmožovia tak Rakúska jako aj Uhorska, ktorí budú pojednávať spoločný rozpočet našej veľmoe. Ako počujeme, veľmi moc bude pýtať minister vojska. Množenie plukov, lepšie zaopatrenie vojakov, zvýšenie platu dôstojníkov vojenských veľmi zdvihnú výdavky. Poručík miesto 600 zlatých má mať hotového platu 840 zl.; nadporučík miesto 720 zl. má mať odvčulka 1020 zl.; stotník druhej triedy miesto 900 zl. má mať 1200 zl.; stotník prvej triedy miesto 1200 zl. má mať 1500 zl.; major mal doposiaľ 1680 zl.; odvčulka má mať 2100 zl.; podplukovník mal doposiaľ 2100, odvčulka má mať 2500 zl.; plukovník mal doposiaľ 2500 zl., odposiaľ má mať 3000 zl. platu. Len povýšenie platu učini rozdiel v rozpočte výše 6 millionov zl.

Všade sa popravuje plat; len duchovenstvo a učitelia musia byť so starým platom spokojní.

Voličia v nitrianskej stolici. V Nitrianskej ešte vždy veje duch Bánffyovský, popis nenie taký, jako v iných stolicach, kde sa úplne previedol úmysel Szélla. V jedenástich okresoch Nitrianskej je na r. 1900. po-

písané 19-tisíc 992 voličov. Vlni bolo popísanú len 16-tisíc 148 voličov. V r. 1895. ale bolo popísané 22-tisíc 612 voličov. Tedy pred 5 rokami skoro o 3-tisíc voličov bolo viac popísané, nežli na rok 1900. V skalickom okrese ku príkladu je ešte i proti vlašajsku o 53 voličov menej popísané.

V Trenčiansku celkom súkromnú poradu chceli mať v Povážskej Bystrici daktorí Iudaci 1. augusta i s gr. Aladárom Zichym. Súkromná porada nikde nenie zakázaná, ani len v Čine. A hľa tamejší pán služný Karol Baross keď slyšal, že v hostinci Kleinovom má byť tá porada, odcestoval do Trenčína, postavil ale kohosi ku dverám, aby vravel kňazom kadiaľ idúcim: Nenie dovoleno schádzať sa! Kohosi zas na faru poslal, aby sa dozvedel, o čom sa chcú radiť. Ani poznamenat nemusíme, že sa nič nedozvedel. Porada preto nevystala, lebo na fare bola, pán služný Karol Baross, ktorý pod Bánffyom a Szalavszkym slúžil, môže byť i na to prichystaný, že vzácny list dostane od interpellovaného ministra vnútra.

Výsledok medzinárodnej porady o pokoji. Táto porada ťahala sa cez dva mesiace. 5. augusta koniec vzala. Cieľom jej bolo, vyznačiť a pojednávať prostriedky, pomocou ktorých by sa docielil dlhotrvajúci a stály pokoj sveta, aby sa nepokračovalo ďalej v množení vojska po všetkých krajinách. Na tejto porade zastúpené bolo 26 krajín. Porada nenie bez výsledku. Vyslanci statočne konali svoju prácu. Že sa odzbrojenie naraz nedá previesť, to sa samo sebou rozumie, to sa predviedť dalo. Pravidla, ktoré sa vzťahujú na vojnu na suchu rozprestrené sú i na vojnu na mori. Zvlášte lode, na ktorých sú nemocní, nesmia sa bartoť. Duchovenstvo a opaterníctvo tiež je pod zvláštnou ochranou. Postarano je i o tých ranených, ktorí sa dostanú do rúk nepriateľa. V mnohých pádoch volené súdenníctvo prekazí vojnu. Ruský cár Mikuláš oslavovaný bude potomstvom veľmi, že o pokoj sveta takú veľkú starosť mal.

„Los von Rom“ (Odtrhnime sa od Ríma) znie heslo nesvedomitých socialdemokratov rakeských. A toto heslo sa jakosi páči mnohým nemeckým protestantským duchovným, ktorí na jednej porade sa opovážili zametať pred dvermi katolíckej cirkve, lenže katolícky denník nemecký „Germania“ ich zavrátil a napomenul, aby najprv pred svojimi dvermi zametali, lebo vraj tam viac smeti najdu.

Vernosť tirolských katolíkov. Tirolčania vždy dokázali, že sú verní svojmu domu panovníckemu, a si šetria jednotu Rakúska. Teraz, keď mnohí pod plášťom hesla „Los von Rom“ usilujú sa Rakúšanou vohnať do lona Nemecka, tirolskí katolíci za potrebné považovali proti tomu protestovať a porodu držať. Sišlo sa ich asi 7000. Naozaj radosť to bola slyšať, ako sľubovali tieto sľachetné duše vernosť vlasti, panovníckemu domu a cirkvi. Verní Tirolčania utešeno protestovali proti jednaniu vlastizradcov.

Bursová daň. V prvej štvrti r. 1899. učinila bursová daň v Nemecku asi 6 millionov zlatých, čili o pol milliona viacej, nežli vlni v tom istom čase. Tak rátajú, že behom celého roku učiní ona asi 18 millionov, lenže jako výkaz z prvej štvrti ukazuje, tá summa pravdepodobne väčšia bude. Ano len treba odaniť bursu tak sme, jako sú odané pozemky, a uvidíme, že z toho štát neškodný osoch bude mať. U nás je už tiež odanená bursa, ale len tak na oko tak, že my neprestaneme pri volbách a na sneme opätovať: Burzovú daň treba zvýšiť.

V Srbsku už nenie radikálneho časopisu. Od tej doby totižto, čo radikáli ztratili väčšinu, a liberáli panujú, radikálom sa zle vodí, ich počet je s dňa na deň menší, časopis ale predsa aspoň jeden mali doposiaľ. No už teraz sú bez časopisu. Jovan Dunderski o terajšom položení Srbska dlhú zprávu uverejnil vo svojom radikálnom časopise „Mali Journal“ rečenom, následkom čoho ho na 2 mesiace uväznili a ďalšie vydávanie tohože časopisu zakázali. Milan môže byť pyšný (?) že sa mu podarilo tlačovej kritike koniec spraviť.

Občianske krádeže.

Kedykoľvek má daktorý liberál dlhé prsty a potiahne buďto stoličné, alebo obecné, alebo štátne peniaze, vtedy sami liberáli vždy najväčší krik robia, a najviac sa pohoršujú nad takou nestatočnu nesvedomitostou.

A veď sami páni liberáli dosť ticho sú, keď kto na majetku falošne buchne (bankrotuje), keď kto úžerstvo prevádza, privysoké percenty ťahá.

Behom dakolkých mesiacov v ministerstve financií o stotisíce doniesli štát Bozoky a Gubies; v tomže ministerstve Szecsody kolky kradol. Krivána sme ešte nezabuoli; Komárno tiež máme v pamäti.

Čudné sú to časy, keď je kontrolloria taká, že sú také veľké krádeže možné. Ľud platí svedomite daň. Dobrodincovia poskladajú svoje milodary, a naraz vynde šidlo z vreca, že sa našiel nesvedomitý vtak, ktorý peniazom pre sirotu a iné dobré a potrebné ciele poskladánym nohy dal. Čo-že je tomuto všetkému na príčinu? Prečo neboly krádeže úradníkov predtým tak časté? Čo je to tedy dnes?

Nič iné, jako to, že náboženský duch je vyobcovaný. Kde nenie náboženstva, tam neverí sa ani v Boha, kde sa ale v Boha neverí, tam sú možné krádeže, zlodejstvá, ba i samé vraždy.

Veru sám štát, samé stolice by maly byť na tom, aby sa zas čím skorej zakorenil duch nábožnosti. V záujme svojom vlastnom by maly býť na tom.

Keby naložené bolo, že nedelu nielen netreba, ale ani sa nesmie úradovať a do kostola musí ísť každý úradník: vtedy by aj obecná spoľahlivosť bola bezpečnejšia a na lepšom základe založená.

Česť statočným úradníkom! Lenže keby nábožný duch panoval, keby sa nábožnosť postarala, vtedy by ani tito menovaní vtáci neboly sa dopustili toho, čím ukrivdili štát, čím znivočili svoju česť a celú budúcnosť.

Štefan Piesek, vysl. notár.

Kto čítaš, rozumej!

(Matúš kap. 24.)

(Dokončenie).

Kto zahnal z cisárskeho tronu Napoleona I.? Zednáorskými pletichami porazený je a vyobcovaný na ostrov sv. Heleny ďaleko v mori Atlantickom. Tajná, neviditeľná moc zednáorská zvíťazila i nad Napoleonom I.! — Kto pozbavil tronu Ludvika XVIII. a vyhnaný ho do vyhnanstva? Zednáori. Jeho vlastný minister, radca, dôverník zednáor Dekazes! — Kto zavraždil potom vojvodu z Berry, ktorý jediný potom bol schopný stať sa kráľom francúzskym? Zednáori to boli, ktorí ho na smrť tajne odsúdili a zednáor Louvel to bol, ktorý ho zavraždil. — Kto zničil Karla X., kráľa francúzskeho? Zednáori! Dlho sa mu lichotili, vernosť prisahali, lásku sľubovali a keď im nebol po chuti, spikli sa proti nemu, učinili revolúciu, ktorej koniec bol, že zednáor maršalek Maison lžou a podvodom vyhnaný ho za hranice. — Kto zničil Ludvika Filipa, kráľa francúzskeho? Zednáori. Zednáor-židák Cremieux zcela zrejme povedal, že len preto kráľ bol vyhnaný, pretože neprial duchu zednáorskemu. — Ktože zahubil brasiľiánskeho cisára don Pedra a z Brasiľie ho vyhnaný? Zednáori. A keď ho vyhnaný, vyhrožovali mu, že zastrelený bude, keby sa kedy opovážil vstúpiť na brasiľskú pôdu. Kto že to ustanovil, a kto vraha najal, aby nášho panovníka cisára a kráľa Františka Jozefa I. zavraždil a ho i skutočne 18. febr. 1852. zavraždil chcel? Zednáori. Ktože spôsobil tri ohromné války v Europe, totižto: válku krymskú, v ktorej krvácaly mohutné tri národy; válku italskú ktorá pohltila státisíce ľudských životov, tisíce apoštolských kňazov, všetek právny majetok apoštolskej stolice a tisíce chrámov; válku francúzske-nemeckú, v ktorej krvácala osвета francúzska s osvetou nemeckou? Tieto tri ohromné války spôsobili žido-zednáori. (Vid „Hlasy kat. spolku tiskového“ č. 3. p. 80. 1891. v Praze.) A ktože spôsobil válku americko-španielsku, v ktorej na tisíce ľudských životov zahynulo? Zednáori. V lóžach žido-zednáorských bola táto válka nariadená, a ustanovené víťazstvo pre Ameriku a úplná porážka pre Španielsko. (Vid „Besiegbare. Wien, 1898.) A ktože spôsobuje všetky revolúcie? Žido-zednáori. Všetky revolúcie sú ich dielo, to je nepodvratne dokázaná vec. Takito sú zednáori a ich kompani, liberálni tatári, socialisti, komunisti, anarchisti, nihilisti a všetci atheisti. Neštítia sa ani kráľo-, ani kňazo-, ani žiadnej ľudovraždy, neštítia sa „trebárs i pol sveta dynamitom do povetria vyhodit a more z krvi ľudskej ucinít“ ku dosiahnutiu svojho satanského cieľa, ktorý je: „zničit

cirkev a panovníkov a založit svetovú atheisticкую republiku, vlastne však svetové židovské panstvo, lebo židia všetku tú háved, tú sberbu satanášovu používajú čo nástroj k dosiahnutiu svojho svetového panstva.

Mám snáď ešte viac písať o tejto prekliatej, zlorečenej, kliatbou Božou ztíženej háved, sberbe satanášovej? Nie. Každý ct. čitateľ „Krestana“ i z toho, čo som tu napísal, dosť vyrozumie, dostatočné naučenie si vziať a komentár si urobíť môže. Kto by však chcel o tom viacej vedieť, tomu odporúčam nasledujúce tri výborné spisy: „Svetlo a tmy, od E. Cartier, Brno, 1888“; „Hlasy kat. spolku tiskového, č. 2. Nástin svobodného zednáorstva, Praha, 1891“; a „Die centrale Leitung der Freimaurerei. Erinnerungen eines Dreiunddreissigsten von Domenico Margiotta. Paderborn, 1896“.

Všetka činnosť, všetko úsilie žido-zednáorske, socialistické, komunistické, nihilistické, anarchistické, atheistické smeruje k tomu, „zničit cirkev a panovníkov a založit svetovú atheisticкую republiku“, a to ako zednáor Desmonlius hovorí, „krvou kráľov, pápežov a kňazov“. Kto sa však má oprieť a sa opreť tomuto záhubnému smeru?

Kto iný, nežli katolícki kňazi, a tí tak učiniť musia. Áno — musíme! Na nás pozerá pluk mučeníkov krestanských z areny a katakomb, povzbudzujúci nás k boju víťaznému proti moderným Neronom, Domicianom, Dioklecianom a Julianom (odpadlíkom): k nám vzhliadajú velíkani cirkevní, posilujú horlivcov a kárajú liknavcov slovom prisným; na nás diva sa Ježiš Kristus volajúci: „Nebojte sa tých, ktorí zabijajú telo“ (Mat, 10, 28.), „Kto mňa zapre pred ľuďmi...“ (Mat. 10, 33.), „Ja s vami som po všetky dni...“ (Mat. 28, 20.). — K nám ako k milým deťom vzhliada týraná matka cirkev, skúmajúc našu detskú vďačnosť a lásku za dňov utrpenia; na nás pohliada vatikánsky väzeň, ktorého žido-zednáori väznia v osobe Leva XIII. a volá k nám, že žido-zednáori po spôsobe židovskej luzy Barabáša ku životu, správcu cirkve Kristovej však ku smrti odsúdili; nás poučujú nepríme výroky slavných mužov staroveku — a my by sme mali mlčať? „Jestliže vy budete mlčať, toto kamenie bude volať.“ (Luk. 19, 40.)

A jaké zbrane treba k tomu? Mnohé a dokonále. Ozbrojme sa vigilanciou! Kam pohodi zednáorstvo knihu biednu, tam položeme my dobré dve! To je zbraň veleprospešná.

Žime šlachetne, obetivave, slúžme Bohu a nie mamone, pilne študujme, silnime sa modlitbou, napomínajme, vystrihajme, varujme; vlastným príkladom povzbudzujme, čnosťami všetkými bohatí budme, nech pozná ľud vnútornú cenu

našu — nasledujme Ježiša Krista! (Vid „Svobodné zednárstvo. P. Vilem Sladomel, knez cirkevni, v Praze, 1990, pag. 24—25.).

Ondrej Rojko, vysl. farár.

Niečo predbežného môjmu vnukovi rekrútovi, čo môže byť aj iným rekrútom užitočné.

(Dia A. Stolca.)

Druhý list.

List tvoj som prijal a prečítal, a teším sa, že tebe môj list radosť spôsobil, prijmi ale aj ďalšie poučenie moje.

V niektorých učebných knihách pre vojakov mnoho sa rozpráva o „česti“, o „cite počestnosti“ vojaka; toto ho má udržať a posilňovať z vnútra i z vonku. Na mieste je to, aby vojak mal „cit počestnosti“ a „česť“ — však ale každý iný človek, ktorý statočný život vedie a užitočné zamestnanie má, je práve tak ctihodný, ako aj vojak, a mladý vojak sa na exercirplaci vyznačiť nemôže; jeden každý vyzerá k svojmu spolu mužovi celkom rovnako, ako chrúst ku druhému. A volakedy sa to prihodi, že kaprál na taký spôsob zachádza s vojakom, že mu to tým bolestnejšie padne, čím viac „česti“ a „citu počestnosti“ on má. S tou „česťou“ a „citom počestnosti“ čudná to vec býva niekedy!

Keď by si kto myslel, že „česť“ a „cit počestnosti“ môže vynahradiť náboženstvo, ten by ukázal s tým len to, že nepozná ľudí a ľudskú natúru, lebo sa toľko okolnosti v živote udáva, kde tá česť a cit počestnosti sú veľmi tenunká a priezračná vec. K tomu ešte aj to sa stáva, že pri niektorej len domyslenej česti je to len márnosť, keď si niekto v takých veciach myslí niečo, ktoré veci samy v sebe človekovi žiadnej ceny nedajú, na pr. na rúcho, na uniformu, na napnuté držanie, a ostré odpovede. V každom páde teda vojenská česť nedostačí k tomu, aby ona ťažkosti vojenského stavu dostatočne oslavovala. Zaiste je jedna opravdivá ceny vysokej „česť“, a táto nepozostáva v tom, čo si kto v sebe myslí, alebo čo o ňom iní ľudia myslia, ale v tom, že sme pred Bohom dobrí a Jemu verne slúžime. Svetská česť sa chytro vyparí, česť pred Bohom ale cez celú večnosť skvieť sa bude. Všetka svetská česť, ktorú človek na zemi dosiahnuť môže, je naposledy len klam a pokrytstvo, keď človek nestojí v česti spolu aj pred Bohom, keď bez náboženstva, neverne a jako rebelant naproti svojmu stvoriteľovi na zemi žil. Preto môže mať aj niekto pri parádach toľko križikov, odznakov, že ani miesta nemá na prsiach

pre ne, a keď pritom žiadneho náboženstva neukazuje, ale sa proti šiestemu prikázaniu Božiemu prehreší, a aj proti siedmemu, keď dlhy robí, tak jeho odznaky a vyznačenia pred všetkým Bohom nemajú väčšej ceny od sklených črepov.

Čo tvoje všetky obtížnosti vnútri a vonku mimo kasárne pľahčí a tak pravú česť dá, to je sv. náboženstvo.

Sv. Pavel apoštol píše: „Pobožnosť je ku všetkým veciam dobrá“, nasledovne musí byť dobrá aj pre stav vojenský. Istá vec je a aj zkusenosť to dokazuje, že mladý muž, keď má náboženstvo, omnoho ľahšie znáša všetky obtížnosti svojich vojenských povinností a srdnatejšie ide do vojny a do krvavej bitky, nežli ten, u ktorého náboženstvo viac-menej vyhaslo alebo zvädlo. Lebo pravý kresťan pevne verí, že osud jeho prozreteľnosť Božia ridi, „všetky vlasy hlavy vašej sú spočítané“, hovorí Spasiteľ. Nasledovne je to tiež rídenie a Božia vôľa, že máš zdravé údy a že tvoja osoba v tých rokoch, v ktorých sa k stavu vojenskému do-taviť musíš, tiež je to rídenie a vôľa Božia, že za tri roky všetky ťažkosti znášať musíš, ktoré stav vojenský so sebou prináša. Modlievaš sa aj každodenne v otčenáši „buď vôľa tvoja“, teda vôľa Božia tebe aj v tomto ohľade musí byť dobrá, a ti na jeho česť a z lásky k nemu trojročnú obeť života prijáť a znášať máš, a dla slov Spasiteľa aj ty musíš sám seba zapierať a svoj kríž každodenne na seba brať a Spasiteľa nasledovať.

Celkom to ináč vyzerá v duši vojaka, v ktorom náboženstvo dopolovice alebo celkom vyhaslo. Rád by on zutekal, keď by na de entirovanie tak ťažké pokuty narídené neboly. Zatmená a biedna sedí jeho duša v prsiach jeho; u niektorého vre ona v divom hneve, vo vnútornom preklínaní a v zlôrečení, keď snáď „kaprál“ svoju prudkú náruživú netrpezlivosť v surových slovách a vo vyhružkách vystrieka, a on sám ako hluchonemý žiadneho slova odpovedať nesmie. Preto sa pri vojsku často stáva, že niekedy beznáboženský vojak z omrzlosti sám sebe život vezme. Aj v slobodných hodinách je niektorému bezbožnému vojakovi pusto a prázdno pri srdci, keď práve nemá peniaze na „šnaps“, na pivo, na cigary a iné potreby, a keď konečne svoje tri roky pretrpel, z toho mnohého trápenia a dňov ničoho nemá. To je tak u vojaka, ktorý náboženstva nemá.

Na náboženstve mnoho záleží! Človek je podivne složená bytnosť, jakej viac na zemi niet. Zviera je len živé telo, ktoré za čas po zemi behá, svoj pokrm hľadá, množí sa a zase dokoná, či samo od seba a či cudzou mocou. Človek ale má v sebe dušu, ktorá môže Boha po-

znať a milovať, ktorá môže voliť medzi dobrým a zlým, a po smrti ďalej žije šťastlivo alebo nešťastlivo, dľa toho, jako Bohu, jeho prikazom slúžil, alebo nie. Všetko ostatné stvorenie, ktoré vidíme, slnko, mesiac, hviezdy, počasie, voda, oheň a zem so svojimi rastlinami a zvieratami sú skrze zákon prírody celkom zaviazané to činiť, jako to Boh nariadil, bez toho, že by ony o svojom Stvoriteľovi niečo vedely. Hodiny celkom tak idú, ako ich hodinár usporiadal, ale struna, kolečka a ruky nevedia nič o svojom majstrovi, ktorý ich složil a usporiadal, bár sa ony dľa jeho vyrátania pohybovať musia.

Boh jedine len s človekom veľkú výnimku učinil, on mu dal ducha, s ktorým Stvoriteľa svojho a vôľu jeho poznať môže; dal mu slobodnú vôľu a vlohy sebe vyvoliť, čo Boh chce a k čomu Boh človeka určil; alebo vyvoliť si zlé, hriech, a ako rebelant žiť, ktorý len svojím vlastným pánom chce byť, nie ale poddaným a sluhom Božím.

Život človeka je čas zkúšky a po tejto zkúške nasleduje smrť, a na smrť súd, každému človekovi je uridené zomrieť, v tomto teda není tak nesmierny rozdiel medzi ľuďmi; jeden je múdry, bohatý, pekný, druhý zase jednoduchý, chudobný, nepekný, jeden je generál, druhý len obecný vojak, alebo tambor, — pri konci života sa toto všetko vyrovná, po smrti za krátky čas na umrlčej hlave a na kostre ľudskej ani len nepoznáme, aká duša v nich prebývala a k akému stavu ľudí ona patrila. Každá duša, jaknáhle ona pri konci života tela svojho složí futrál t. j. telo so seba, hned ju Boh vševedomý sortiruje, dľa toho, ako žila, či dľa vôle a prikazov Božích a či dľa ľúbosti svojej žila v hriechu, a tak vojde do domu múk alebo do domu radosti večných.

S Bohom do videnia!

Tvoj
báči.

BESEDNICA

Moje básne.

Básne moje, na čo
Som vás skladať začal,
Pero tolko tisíc —
Razy v tintu máčal?
Svoje oči slepil
V temných dobách nočných,
Tiež aj indy v každých
Mojich chvíľach možných?
Do puknutia sily
Duševné napínal,

Až som nebezpečie
V tom badať začínal.
Na čo ste vy komu?
Či si vás kto všimne,
Alebo pamiatku
Moju hana stihne
Pre vás, plody moje?
Ale viem, že vďačne
Vymluvať budete
Moje chyby značné. —
Veď som ja nikoho
Vysmievať a tupiť
Nechcel, ponevác viem,
Že by sa to ľúbiť
Nemohlo ani mne,
Keby mi tak iný
Trpčel tento život
Bez všetkej príčiny.
Vydávajte o mne
Hlasy vysvedčenia,
Že som len z čistého
Môjho presvedčenia
Túžil napomáhať
Dobro z celej sily:
Neviem, či som preto
Mrzký a či milý. —
Ostatne so svätcom
Končím všetko jedným,
Oproti ktorému
Som stvorením biednym:
Ó synku, čo v mojich
Tvorbách je dobrého,
To pripíš milosti
Boha laskavého:
Zlého-li bys' ale
Našiel v nich čokoľvek:
Zavrhni a odpusť
Mi to, bo som človek.

K.

L'udská pýcha.

I. Kráľ.

Chcem ľudskú pýchu ukázať v štyroch obrázkoch
dľa Brn. K., a sice začnem od kráľa, lebo svet sa v
kráľoch a ich skutkoch zrkadlí...

Vo veľkej sieni pred dvoranou francúzskeho kráľa
ukazujú hodiny tri štvrté na ôsmu. Sem-tam vo skupe-
ninách veľa pánov stojí v zlatom a striebrom vyšiva-
ných šatoch. Klonia sa jeden druhému a rozmlúvajú
polohlasite snád o udalostiach svetoborných. Najvyšší
kráľovský dozorca koní kloní sa pred kancelárom a
vraví:

— Vaša kniežacia svetlosť ako ste ráčili odpočívať?
Kancellár:

— Ďakujem vašej excellencii! Pokým starosť v
službe nášho najjasnejšieho pána a kráľa (a vtedy sa

uklonil v tú stranu, kde kráľ spal), pokým starosti o službu dovoľujú, spal som dobre. A vaša excellencia spala?

Kráľovský podkonný zažmuril oči a usmievave odvetil:

— Ďakujem za milostivý dotaz. Sluha vašej kniežacej svetlosti spal výborne.

Pristúpil vyslanec španielsky. Kancellár ho oslovil:

Ako sa dari španielskemu majestátu? Ráči byť zdravým?

Vyslanec úklonne odvetí:

— Tisícásobné vďaky! Jeho veličenstvo môj najmilostivejší pán a kráľ ráči byť úplne zdravým. A veličenstvo krásnej Francie, slavný Ludvik, ráči sa zaiste úplnému zdraviu tešiť?

Kancellár:

— Mnoho vďakov! Úfam, že áno, ako nám budúce okamženie povie.

V tom sa otvorila dvere a púpežský prelát vo fialkovom talári sa objaví. Sluha mu dlhý šat — vliečku — niesol. Ukľoňoval sa na všetky strany a pridal sa tiež k jednej skupenine pánov. Kancellár, doista nemohúc ho vytrpeť, pokrčil nosom, a mrmlal si polohlasne: „Je to pekná, ale prázdna nádoba? Čo s ňou? Naplníme ju, dáme mu nejakú hodnosť (ako Roszivalovcom Bánffy) a nech nám tu nezavadzia.“

Náhle rozhovor v predsieni utíchol a bolo počuť suchanie nôh.

Hodiny práve osem bily.

Hlavné dvere sa rozletely a vošla staručká priltlá pani, niekdajšia to dojka kráľova, v sprievode dvoch sluhov. Ona jediná mala právo kráľa zobudiť a na čelo pobozkať. Blížila sa potiechu k posteli, a odfiahla husté záclony okien, čo tmú nočnú robily, a šep-tala sladkým hlasom:

— Spí môj zlatý vtáčik, spí môj zlatý púček ešte? Vstávať, vstávať! Už je čas.

Kráľ oči pretiera:

— Je už osem hodín?

— Áno. Ako-že sa moje srdienko vybúvalo?

— Dobre! odvetil kráľ.

— Chvála Bohu! zvolala stará dojka, a polúbila kráľa na čelo. — Zavolám sluhov, áno?

Kráľ kývol hlavou a komorníci pristúpili. Dojka vzala nádobu so svätenou vodou, kráľ omočiac prsty, pokropil sa. Lekári pozreli kráľa a konštatovali, že je zdravý. Komorníci obliekali kráľa. Pohárnik doniesol na striebornej táčni sklenicu červeného vína, a nalial si do pohára, aby videl kráľ, že ho nechce otraviť. Jeho majestát z druhých pohárov tiež pil, aby nočnú slinu spláchnul.

Kráľ, oko Francie, potom obliekol červené nohavice, a hneď sluhovia hlásali na všetky strany, že kráľ „barvu lásky“ vyznačiť ráčil, lebo dnes barva kráľovská je ružová. Potom pristúpili holič a vlásenkár, a každý svoju prácu s najväčšou vážnosťou konal. A tak kráľ

povstal v sláve svojej a pánovia a ľud mali k nemu prístup.

Najprv však povinnú úctu vzdal tomu, ktorý je o veľa vyšším Pánom, ako kráľ francúzsky. Priniesli kľakadlo, a kráľ pokľakol si naň. Mladý prelát rýchle sa zvrhol a odriekal modlitbičku. Kráľ ju mlčky ráčil vyslyšať, bárš pernamí ani nepohnul, aby sa prílišne nepokoril. Ten tam na vrchu mohol si iste za česť pokladať, keď majestát francúzsky koleno svoje zo slušnosti ohnúť ráčil — pred ním . . .

A teraz, oddýchni si, francúzska krajino a ľudu, a prestaň sa starať, lebo o teba teraz tvoj kráľ sa stará. A ako sa stará?! Najprv prijíma hodnostárov na výsluch, a naslúcha ich chvály a pochlebovanie. Potom koná raniy, aby svoj drahocenný život svojej ríši zachránil, potom koná prácu, t. j. podpisuje na slepo listiny, ktoré mu kancellár podáva, ani ich nečíta, bárš životy tisícov na nich závisely.

Po tejto práci baví sa poľovačkou, hrou, milko-vaním s pekným pohlavím, jie, pije, hrá sa až — — do noci . . .

Takto sa teda staral o ríšu svoju dlhé roky, až sa naraz listok obrátil.

Pyšného, ľahkovážneho kráľa navštívila choroba, nemoc hnusná, na ktorú umrel kedysi kráľ Herodes.

Podme ho pozrieť do jeho ložnice. Francúzsky kráľ Ludvik leží na tomže lôžku, so zelenými zamatovými záclonami, ale pokojne nespí. Jeho majestát sa boľastou skrúca a reve, ako mu len hrdlo stačí:

— Kde je kto? Čo nemá francúzsky kráľ nijakého sluhu? Kde sú lekári? Sem sa, vy psi!

Lekári vojšli, zostali však nápadne v hodnej diaľke od neho stáť . . .

— Čoho si praje veličenstvo?

— Uzdraviť ma!

— To nie je v našej moci.

— Vy psi a otroci! — — No nie, nie — — od-pustite mi! Nevie, čo blábolím. Vy nie ste psi! — Prosim vás, pre všetko, čo sväté je, nemôžete-li ma uzdraviť, aspoň ma otráviť! Jedu mi dajte, ktorého som sa tak obával predtým, o ja blázon!

— Nesmieme dať, Vaše veličenstvo. Bol by to hriech!

— Hriech, hriech, otriasol sa kráľ, — áno, hriech! Pošlite pre spovedníka.

— Ctihodný váš spovedník čaká vonku vášho pokývnutia.

— Nie, toho nechcem, ten mi veľa vyprával o poslednom súde.

— Vaše veličenstvo, tak dokladal obstarný už lekár, — myslím, že je už i na čase pomýšľať na posledný súd . . . Zavolám Vášmu veličenstvu lekára jedine vám prospešného.

A odišiel.

Prišiel spovedník. Pohliadol na kráľa s útrpno-sťou, zalomil rukami a vzdychol:

— Nešťastný človeče!

V kráľovi sa zprotivila stará pýcha. I zareval:

— Aký som ja človek? Som francúzsky kráľ!

— Biedniku!

— Kňaze, nejeduj ma! Mňa poslúcha celá Franciá.

— Biedniku! Chudáku!

— Prečo chudáku?

Preto, lebo ti celá Franciá poslušnosť vypovedala. Služobníci a lekári ohráňajú sa ňou; nemôžu zniesť zápach hniloby tela, ktorou Boh ňu za živa potrestal, aby ti ukázať, jak dávno šeredne tvoja duša hnila... Každý ti vyhýba, ako mŕtvému, len ja tu stojím, ale ver mi, nie z lásky k tvojmu bohatstvu a tvojej sláve, ale z lásky k Bohu a tvojej nesmrteľnej duši, ktorú kajúcim vyznaním zachrániť chcem.

— Znáte môj celý život, ctihodný otče, ušetríte ma v pokorovaní, vyznaní.

— Nemôžem! Nestojí tu pred francúzskym kráľom chudobný kňaz, ale stojí tu pred hriešnikom kňaz na mieste Boha milosrdného. Kráľu Ludvikú, vyznaj sa, aby množstvo hriechov smazané bolo.

Kráľ francúzsky zažmuril oči — — a po chvíli vyšiel kňaz von, mluviac:

— Kráľ francúzsky umrel.

Položili ho do rakve a zanesli s veľkým chvatom, kam už bol dávno patrilo — do hrobu...

Načo toľko hrdosti a pýchy u — človeka?

Podáva Ján Klauček, učiteľ

Kardidál-primas Kl. Vaszary 14. augusta opustil Balatonfüred a príde do Budapešti, kde v deň narodenia Jeho veličenstva (18. aug.) a vo sviatok sv. Štefana kráľa bude držať slavnú pobožnosť. Koncom augusta zas sa vráti do toho kúpeľa.

Ludové shromaždenie vydržuje ľudová strana 13. augusta v Sigetčépe (peštianska st.). Zahájí ho gr. Aladár Zichy čo predseda. O revisii cirkevno-politických zákonov bude rečníť fíškál Simonyi-Sematam. O beznáboženskom štáte prehovorí dr. Fraňo Robiček. O kresťanskej tlači reční Fraňo Bonic. Shromaždenie zatvorí predseda.

Knieža Mikuláš Eszterházy má byť vymenovaný za hl. župana šopronskej stolice. Pod Bánffym nechcel prijať úrad. Eszterházy je ten najbohatší veľmož v Uhorsku.

Púť. Roku tohoto konať sa bude sv. púť podhorská do Mariacelly nasledujúcim spôsobom: 5. septembra — akožto v deň začiatku sv. púti — nech každý, kto chce sa pripojiť k processii, sa dostaví k prvému rannjšiemu vlaku, idúcemu z Trnavy do Prešporoku; kartu nech si vymení ihneď do Viedne. V Prešporoku, keď príde budapešť-viedeňský vlak, hneď musíme presedať

a dovezieme sa o 9. hodine do Viedne na Staatsbahn; odtiaľ pôjdeme na Südbahn, tak že o 12. hodine na poludnie budeme v Mödlingu; tam budeme obedovať a pôjdeme do Sv. Križov na noc. 6. septembra skoro ráno vstaneme a sme v Maria-Kafenbergu na sv. omšiach. Odtiaľ pôjdeme peši do Altenmarku; tu sadneme na vlak železničný a na poludnie sme v Lilienfelde t. j. u Ježiš, Maria, Jozef. Odtiaľ pôjdeme peši do nedalekej už Mariecelly, kam príjeme 7. septembra na večer. 8. septembra na deň „Narodenia P. Marie“ budeme tam celý deň. 9. septembra ráno pôjdeme odtiaľ peši do Scheibsu, tam sadneme na železnicu a povežeme sa, kto bude chceť do Marie Taferl, komu bude vôľa ku sv. Trojici. Cesta sem a tam bude stáť 4 zl. 50 kr. Kto pôjde ku Sv. Trojici, ten bude museť platiť viac. — V Pezinku, dňa 4. augusta 1899. P. Šimon Cserný, guardian. Ján Slezák, vodca processie.

Polepšenie platu. Mestský výbor v Jászberénye 20 hlasmi proti siedmim hlasom uzavrel, že plat všetkých úradníkov zvýši sa o 20 percentov. Tedy kto tam mal doposiaľ 1000 zl. platu, odvčulka bude mať 1200 zl. No však prirážka obecná je na to, aby rástla, jako strom.

Barón Fraňo Horecky, prešporský nadprepošt, bývalý čachtický farár 8. augusta bol 80 rokov starý. Kanonikom je už 37 rokov.

Milof Ducha sv. V Tapolci Žofia Palkó a Estera Kövesi koncom júla opustili protestantskú vieru a navrátili sa do lona cirkve katolíckej.

Perský šah zbláznel. Už od dávna sa držala táto povest, ktorú teraz jeden ruský vojenský dôstojník potvrdil. Ináč jeho meno znie takto: Muzaffer-Eddin.

Pozor na deti! V Nitra-Ujlaku po tieto dni dve dievčence, jedno päť-, druhé asi šesťročné najedly sa furgaciovhovho semena, deti ale hneď začaly fantasirovať. Kto vie, čo by sa bolo s deťmi stalo, keby ich neboli hneď do Nitry k lekárovi zaviezli.

Kanál okolo Budapešti. Cudzozemskí kapitalisti si lámu hlavu nad tým, ako by sa mohol čím skorej a lacnejšie vykopať kanál okolo Budapešti, ktorému by Dunaj skytal vodu. Z hospodárskeho a zdravotného ohľadu sa len tešiť môžu obyvatelia hlavného mesta tejto myšlienke.

V Piešťanských kúpeľoch do konca júla bolo 4050 hostí.

Milan má sochu dostať. Belehradský srbský časopis „Trgovacki Glasnik“ vyzýva obecnstvo, aby sa Milanovi vystavila socha na tom mieste, kde prepadnutý bol. Zvlášte kupcov vyzýva, aby prevedenie toho cieľa čím skorej umožnili štedrým skladaním milodarov.

Zle pochodil pán Wolf, rakúsky vyslanec, ktorý vyvolal na súboj Čecha Krzepka. Tento ho tak poranil, že aspoň dva-tri týždne musí ležať.

Hrozná nešťastie. Vo Francúzsku pri Juviss-Sur-Orge srazily sa dva vlaky. Sedemnást ľudí zomrelo, 73 ľudí ťažko ranených je. Medzi ranenými vraj není ani jedného cudzozemca.

Pút. Slovenskí veriaci jozefovskej fary v Budapešti pojdú 14. augusta ráno o pol siedmej hodine na pút do Bešnova, kde na druhý deň, čili vo sviatok nanebevzatia prebl. Panny Marie budú mať slovenskú kázeň a sv. emšu ráno o siedmej hodine. Predpoludním asi o 9. hodine ale pohnú sa v mene Božom domov. — Spexár Vincenc Jonec.

Pensia mrtvých. Veľkému klamstvu prišli na stopu pri ústrednej štátnej kasse v Budapešti. Vysvitlo, že Juraj Gubics účtovný radca pri budapeštianskej finančnej direkcii už od rokov na základe falošných kvitancii výzdvihoval pensie takých nižších štátnych úradníkov, ktorí už dávno zomreli. Gubics r. 1870. dostal sa k finančnej direkcii jako účtovník, dosť rýchlo postupoval a keď sa stal kontrótom, cez jeho ruky šly kvitancie pensionovaných úradníkov. Túto príležitosť použil a počal falšovať kvitancie, na ktoré potom výzdvihol pensie medzi časom zomrelých úradníkov. Tak manipuloval až do r. 1896., vtedy utiahol sa na odpočinok, ale neodpočíval, lež starým spôsobom ďalej obkrádal štátnu pokladnicu. R. 1898. v máji prichytili finančného úradníka Karola Bozókyho pri podobnom klamstve. Gubics sa zľaknul a prestal klamať štát. No, nevyhnuť trestu, lebo teraz všetko vyšlo na javo a Gubicsa, ktorý je teraz 71ročný a otec 5 dcér a jedného z lumpáčeného syna, detektívi v kaviarni „Hnnnia“ chytili. Jako posiaľ zistené Gubics asi o 70—80 tisíc zlatých oškodil štátnu pokladnicu, no neni vytvorené, že je tento obnos ešte i väčší. Starý zlodej viedol v Kinizsiho-ulici pod č. 29. veľkú a elegantnú domácnosť a všetko čo „zarobil“ ztrovil, tak že okrem pekného nábytku nemá ničoho. Odhalenie veľkého klamstva vzbudilo vo finančných kruhoch obrovské prekvapenie, lebo Gubicsa všeobecne znali, jako poctivého človeka. Pri finančnej direkcii a štátnej kasse zaviedli rozsiahle vyšetrovanie cieľom ustálenia škody a bude to dosť hodný čas trvať, pokým prezrú účty od 10—15 rokov nazad. Gubics hneď pri prvom vylúčení priznal sa su klamstvu.

Defraudácia a automobil. Pokladník jednej parížskej banky 30.000 frankov defraudoval, ale uie preto že potreboval peniaze, lež aby si mohol kúpiť jeden automobil. Terajšia najnovšia parížska móda vozíť sa na automobile má už teda svoju prvú obeť.

Žeň ruží je tohto roku o 40 % horšia, ako bola vlani. Špekulanti rozhlasujú ovšem po novinách, že je úroda znamenitá, aby mohli lačno nakúpiť, ale isté je, že cena ružového oleja značne poskočí.

Vražda. Do Rudného v Turci prišiel vandrovný a predával rozličné strieborné veci. Töneväč bolo oprávené podozrenie, že to dakde ukradol, rychtár chcel ho dať chytiť, ale ten vytiahol revolver a rychtára zastrelil.

Ženský snem. Tak volali londýnsky teministický kongress, ktorý po tieto dni rozišiel. sa Mnoho kučeravých návrhov bolo tam podané, ale žiaden nezmení nič na pomere oboch pohlaví. Najrozumnejší, návrh bol, aby si Čínanky nohy nespotvorovali, ale aby si europejské dámy šnorovačkami drieky nehumplovaly, o tom nebolo reči. Ani o tom, že zle navarené jedlo

zalúdku neprospieva. Iného nič nestalo sa. Na čele tohoto ženského pohybu stála medzi inými i pani Rothschildová. Múdre mu dost.

Kofko stojí jeden nos? V anglickom meste Westminster srazila sa pekná slečna s jedným mladíkom. Obidvaja šli na bicykli. Srazenie sa stalo z nepozornosti šuhaja, ktorý ranil nos slečny. Policia mu prisúdila 2 tisíc zl. platíť. No za to si už len mohla neenať napraviť svoj nos tá slečna.

Vreco, ktoré sa ohlásilo. Istý roľník v Budapešti si sadol na železnicu na tretiu triedu. So sebou vniesol aj jedno plné vreco, ktoré zpočiatku u nň mal, lenže ho konduktor napomenul, aby ho hore vyložil. Veľmi pozorne splnil rozkaz. Aj žena mu pomáhala vyložiť to vreco. Lenže sotva bolo vreco hore, detský hlas nafakaný počuť: Jaj otecko, hneď padnem! Jaj, jaj! Spolucestujúci hneď vedeli, čo je vo veci, a chute sa smiali. Keď na smrť nafakaný roľník rozprával, že malo peňazi mal, složili sa prítomní, aby kartu mohol kúpiť. Lenže konduktor viac neprišiel ta, tak že chlap i v Debrecíne na pleci ota opustil vozeň.

S cigarou v kostole. V Maria-Póči 29. júla veľmi pobožne sa modlili veriaci v chráme, keď okresný lekár dr. Ján Szóke s horiacou cigarou prišiel do kostola. Lud sa na tolko pohoršil, že toho liberála skoro zahlušil, ako to „M. N.“ píše. Táto zpráva je na tolko nápadná a senzáčná, že by ju skoro ani neuveril človek.

Úroda vína. Roku 1898 urodilo sa vo Francúzsku 32,250.000 hektolitrov vína, v Talianskej 31,500.000 v Španielsku 24,750.000, v Algiru 5,250.000, v Románii 3,900.000, v Rusku 3,000.000, v Bulharsku 2,600.000, Menšie kvantitý vína produkujú: Chile, Portugal, Nemecko, Rakúsko, Turecko, Cyprus, Argentína, Spojené Štáty Ameriky, Grécko, Švajciarsko a Uhorsko. V poslednej dobe Uhorsko veľmi zaostalo v produkcii vína, tak, že sotva značí dačo vo svetovom obchode. Ročne prodokuje do 800.000 hektolitrov.

Mor v Alexandrii. V Alexandrii podarilo sa mor energičnými poriadkami natoľko obmedziť, že hrozná choroba táto už len v jednom jedinom okrese mesta bere obeť, ale i tu len sporadične. Prirodzene, tento okres je tá najšpinavšia časť Alexandrie, kde len luza býva. Tieto dni bola na uliciach Alexandrie veľká vzbura pre pestis. Lekári Camerini a Bolorini pospiechali do Anastasovej ulice, aby jednu udajne na mor ochorevšiu ženu preskúmali. Na ceste zastavila ich populičná luza (domorodi) a počala sa im vyhrážať z celého hrdla volajúc: „Dolu s policiou! Dolu s ministrom! Netreba lekárov, niet pestisu! Pestis vynašili len doktori!“ Keď sa lud už veľmi povážlive choval, lekári vbehli do jednej lekárne a tu za skryli. Lud ale napadnul apatieku, vtrhol dnu a keď lekárov, ktorí medzi časom jedným bočným východom ušli, nenašiel, — čo popadnul všetko dolámal a zničil. Policia nevedela si dať rady s výtržníkmi, až konečne dovezli jednu striekačku a tou rozohnali horkokrevných demonštrantov.

Jubiläum zóny. 1. augusta bolí tomu desať rokov, čo na dráhach uh. štátnych železníc do života vstúpila zónová tatifa. Z tejto príležitosti minister kupectva Alexander Hegedüs, jako aj úradníckh sbor ministerstva kupectva položia na budapeštiansku sochu „železného ministra“ Gabriela Barossa vavrínový venec a ovenčia i Barossoau rakev v klobočickom mausoleume. Pri budapeštianskej soche dnes predpoludním o 10. hodine sídu sa šefovia jednotlivých sekcií a uložia venec na sochu nezapomenuteľného ministra.

Osemtisíc krízov žita v plameni. V obci Duna-Szekesö pri mlátení chytil sa jenen stoh. Na nešťastie dul silný vetor, oheň nemohli zavčasu udusiť a za niekoľko hodín celá zásoba nakopeného zbožia — 8000 krízov žita — padlo v obeť veľkému požiaru. Krem toho zhorely i tri mlátiace stroje.

K štatistike rekrutov. Pomerne k počtu obyvateľstva najmenej rekrutov ročne vystavuje Rusko, a síce 0.27 perc. svojho obyvateľstva (na 115.8 millionov obyvateľstva 292.400 rekrutov), Rakúsko Uhorsko na 45.4 milliony obyvateľstva 129.300 rekrutov alebo 0.28 perc., Itália na 31.3 mill. obyvateľov 90.000 rekrutov alebo 0.3 perc., Nemecko na 54.3 mill. obyvateľov 224.838 (v tom je 25.954 dobrovoľníkov) rekrutov alebo 0.5 perc., konečne Francúzsko na 38.5 millionov obyvateľov 264.000 rekrutov alebo 0.7 perc.

Nemci vypovedajú Rakúšanov. Z Kolmáru vypovedali maliara Antona Hahna so ženou a dvoma deťmi, a z Bremerhafenu Rudolfa Sobotu pre údajné „social-demokratické pletichy“. Výpovedaní sú rodení Rakúšanania a behom 48 hodín museli opustiť bydlisko.

Drahé mačky. V Amerike prichodia do módy drahé mačky. V New-Yorku bola vystavená angorská mačka, za ktorú dávali 25.000 frankov. Pani Vanderbiltová kúpila si jednu za 7500 frankov. Mr. Sam Woodiwis má krásnu a neobyčajne veľkú mačku s dlhým vlasom, ktorá volá sa Xenophon a je od znalcov cenená na 60.000 frankov.

Hra na klavíre. V „Journal d'Hygiène“ dokazuje Wätzold, že privčasná hrna na klavíre má u mladých dievčat za nasledok bladačku a narušenie čuvov. Spomenutý odborník je tej mienky, že žiadne dievča nemalo by sadnúť ku klavíru pred 15 rokom.

Majetky pražského arcibiskupa obnášajú 24.539 hektarov a katastrálny dôchodok cenený je na 133.143 zl.

Pomsta ľudu. V Tallulahe (štát Luisiana) jeden lekár menom Hodges povadil sa s jedným Talianom, ktorý potom svojou puškou ľazko ranil na celom okolí obľúbeného lekára. O malú chvíľu sbešlo sa oa miesto nešťastia veľké obecnstvo, ktoré rozhorčené kravým skutkom chytilo Taliana a jeho piatich súdruhov a obesilo ich na najbližšie stromy. Ľud bol proti Talianom tak popúdený, že keď už Taliani mrtví višeli na stromoch, ešte i vtedy strielali do ich mrtvôl.

Koľko defraudoval Krivány? Keď defraudácia Kriványa vyšla na javo, konštatovali deficit 250.000 zl., ale onedlho nato vznikly obavy, že hude ešte i viacej chybovať. Skúmali ďalej, konštatovali nové a nové defraudácie, ale sa kojili tým, že defraudované summy

neprevýsia 300.000 zl. Ale i v tomto sa mýlili a dnes stoja veci už tak, že vlastenecký Krivány defraudoval vyše pol milliona zl. Nešťastní obyvatelia aradskej stolice budú teda nútení zaplatiť vyše pol milliona zlatých sub titulo stoličnej prírážky. — Utešené to „vlastenecké“ šafárenie? Stoličný úradník, stojací pod dozorom stoličnej správy, prehajdáka a premárni vyše pol milliona zlatých, a potom obyvateľstvo stolice musí to nahradit sub titulo stoličnej prírážky. Hja, extra Hungariam non es ita!

Vážny a zaujímavý je pre trpiacich na nervy dvojnásobný elektro-magnetický kríž a či hviezda R. B. nr. 86.967. Teraz si zas dovoľujeme uverejniť jeden dôkaz podivného účinkovania tohoto uzdravujúceho aparátu: Ctený Pane! Od dávna ma lámkka trápila, k čomu sa aj veľký bôľ žalúdka pripojil. Náhodou do ruky sa mi dostal oznam o vašej uzdravujúcej hviezde, následkom čoho som sa odhodlal, trebárs som už mnohé lieky upotrebil, túto hviezdu probovať. Čo ju upotrebuvam, je po mojej boľasti, za čo vám moje najvnuťornejšie vďaky vyslovujem. Usilovať sa budem čím viac ľuďom odporúčať váš stroj. S úctou Karol Pfaffenhauser. Rešica.

A preto odporúčame nemocným na lámkku, lupanie, zlú nemoc, bezsnivosť, záduch, hučanie uší, migrén, slabosť a zvlášte na nervy trpiacim, aby si taký aparát zaopatřili. Stojí on len 3 zl. Dostať ho u Alberta Müllera v Budapešti V. Kálmán-u. 19 A Kto sa chce presvedčiť o uzdravujúcej sile tohoto aparátu, nech toho pána navštíví, a najde tam na stole bepočetné listy vďakočinenia.

Púť do Maria-Zell

1. cez Maria-Taferl. 2. cez Vrch Sv. Trojice (Sonntagsberg), a nazpät cez Vrch Sv. Josephs a Sv. Anna-Berg.

Pohne sa

dňa 21. augusta (sv. Štefan) z fary Szt. Anna plébánia Budapest II. ker. Bombatér.

Púť riadi a cestu pokazuje

Gedeon Dömötör,

farár

Budapest, II. ker., Bombatér.

Cena; Na prvom mieste 11 zl. 80 kr., na druhom 9 zl. 4é kr., na treťom 7 zl. 60 kr. Ktorí cestu na železnici a na voze vykonajú, majú ešte osobitne 6 zl. platit. Hospodu každý bude mať, ale aj každý sám si musí ju zúplatit. Páni úradníci a učitelia na prvom mieste cestujú a platia len za druhé miesto. Karty pošle podpísaný pán farár, keď mu peniaze až do 5. augusta po pošte pošlú. Parolod od Budinpešti až po Prešporok pri všetkých stáciach zastáva, keď sa pútnici zavčasu na štácii meldujú.

Budapest, II. ker., Bombatér, 10. sz.

Gedeon Dömötör,
farár.

DO P I S Y.

SOLOŠNIAC, 19. júla.

Dvojetihodný Pán Redaktor!

V čísle 29. Vášho časopisu „Krestana“ ktosi si dovoľenie vzal oproti mne vystúpiť, kdežto ja tomu istému pánovi s nasledovnou odpoveďou slúžim:

Každý poriadny obecný notár ako dľa prisahy, tak aj podľa svedomia nadovšetko zákonu dľa svojej možnosti zadosťučiniť usilovať sa musí.

Táto obyčaj namerená je proti neporiadnym ľuďom, ktorí verejný poriadok za dobrý neuzávajú, kráľovskú a obecnú daň len z násilnosti platia, svoje dlhy jedine pomocou exekúcie splácajú, pritom sa aj surovosti dopúšťaf neostýchajú.

Nech mi je dovoľeno, abych prešiel na to verejné a sprosté luhárstvo, ktoré je nasledovné:

Udáva tá neucta, že za civilné sobáše som taxu bral, a sice:

od Floriša Horvátha 2 zl. Áno, za mrtvý list okresného súdu 1 zl., a za smrtný list k sobášnym aktám 1 zl. r. č.

Martin Hlaváč 2 zl. 50 kr., o čom nemám vedomosti.

Agnesa Volný zl. Čo mám na to odpovedať? Jedna biedna, nešťastlivá nádenička, ktorá z 35 kr. denného tovarychu žije, mala by mne 30 zl. platiť? Vidieť, že tá špina nemá hochmesu.

Barbara Grúz platila 8 zl. — ale za čo? Ponevác jej muž (ženich) z Rakús pochádza, jeho ohláska vo „Wiener Tagblatte“ podľa zákona musela sa vyhlásiť, za čo redakcia 9 zl. r. č. pýta.

Ján Janotka že 40 zl. za sobáš platil, je opäť luhárstvo; jeho svokruša dľa priateľského pokonania, na ktorom aj on podpísaný je, a čo nie ja, ale z vlastnej vôle mi za privátne roboty 50 zl. sľúbili, keď ju prevediem, čo som aj uskutočnil; s ich stránky mi dobrovoľne 30 zl. dali, ale nie za sobáš.

Dalej Theodor Toth že mi bol dal 3 zl. 25 kr., cigáni; ale Janova Obszelka Janova, ktorej muž zomrel, a ktorej žiadosť bola znovu do manželského stavu vstúpiť. Zákon ale nedovoľuje v čase 10 mesiacov znovu do stavu manželského vstúpiť. Aby sa ale sosobášif mohli, na základe 25. §-u na vysoké ministerstvo sa prosba zadala, za ktorú 3 zl. 02 kr. platila.

Dalej cigáni a za bláznov drží čitateľov „Krestana“, keď vytrubuje do sveta, že som od Ignáca Jagnešiaka 20 zl. prijal. Tieto peniaze som ja neprijal, ale pán farár v Amerike za zhotovenie sobášneho a rodného listu pre syna tam narodeného žiadal od každého dokumentu 7 zl. 50 kr., za preloženie z anglickej reči do maďarskej sa platilo 4—5 zl., pýtam sa, či som ja z týchto peňazí niečo za matrikovanie prijal, či ten sološnícky obyvateľ ztratil rozum?

Týkajúce sa tých ostatných pletiek, čo sa ani do povahy brať nemôžu, ponevác to každé dieťa vie, že keď niekto zomre, po nom inventár a smrtný pád sa hore vziať musí, od ktorého sa platiť musí.

Z tohoto si môžu mnohí vybrať, že nenie klamstvo s mojej strany, ale na etí ujímanie a posudzovanie so strany mnohých farizeov, ktorí ačkoľvek statoční občania sú, podviešť sa dajú, a nie jako lev, lež jako pes z domu do domu hausirujúcemu božidárkovi

sa nahovoríť a jako trstina vo vetre sa klátiaca sem-tam zohýňať sa dajú.

Medzi mojimi nepriateľmi nachádzajú sa aj takí, ktorí keď v istých novinách o defraudácii v Lozorne, Cifferi, vo Štvrtku a v novšom čase v Blumenthali zlé chýry došly, svojim privržencom najmenej zprávy nedali.

Najväčšiu zásluhu ale v mojom podozrievaní vy-dobyl si u nás veľmi obľúbený pán, ktorý z božskej nepozornosti akýsi ranhojičský diplom obdržal; tento pán je 65 rokov starý a jeho praxis záleží len vo sbieraní klebiet!

Ján Homoky, obecný notár.

KÚTY, 25. júla.

Dôstojný Pane!

Dňa 18. júla medzi 9—10. hodinou predpoludním doletela tá smutná zvesť do obci, že náš ctený a milovaný občan Ondrej Simek aj s manželkou Alžbetou rod. Polák je bleskom hromu zabitý a na uhel spálený. A bohužiaľ, skatočne o malú chvíľku priviezli ich na voze, ale k nepoznaniu. Nebola to veľká búrka, len asi tri razy zahrnelo a na to spustil sa veľký dážď. Nešťastníci ukryli sa pod mandlík obilia a tu zastihol ich blesk. Mladí ľudia boli, on 36, ona 29 rokov, nebolo srdca, ktoré by žiaľom nad smutným videním neplakalo, vidiac zarmútených rodičov, bratov, sestry a rodinu a dve pozostalé, 11- a 8-ročné siroty. Na druhý deň shromáždiac sa celá obec, odprevadili sme ich spálené pozostatky do matky zeme, prajúc im ľahké spočívanie a slávu večnú.

Ignác Hesek, občan.

Hospodárstvo.

Čierne ribizle. Jahodové a bobulové ovocie poskytuje nielen občerstvujúcu pochúťku pre naše deti, ale i pre dospelých tvorí časť znamenitej potravy. Temer všetky druhy drohného ovocia (jahôd, malín, ribizel, pólok atď.) obsahujú mnoho kyseliny ovocnej, cukru a voňavých aromatických látok. A jestli by daktorý druh tejto drobnej ovociny za čerstva i priostrú vôňu mal, táto dá sa zmierniť odvarom alebo parením. Tým spôsobom môžeme s chuťou požívať brusnice, obzvlášte však čierne ribizle. Čierne ribizle majú málo milovníkov. Na mnohých stranách Slovenska, ako sa vraví — strašia nimi deti, a to len preto, že táto ovocinka má trochu ošpelú chuť a na ploštice slabo upomínajúcu vôňu. Ale tieto nemilé vlastnosti jej miznú pred inými výbornými. V Severnom Rusku, Švédsku a Anglicku nedajú sa tej udajne odpornej voni mýliť a vysoko cenia liečivú silu čiernych ribiziel a preto ich pilne užívajú. Praktická Angličanka nachystá si na zimu hodnú zásobu „Black-Currant-Jam“-u (= čiernych ribiziel), a keď nastane doba novembrových a decembrových chrýpok a kašľov, lieči tou ovocinou bomáciach a to s výborným výsledkom. Mnohí obľubujú i čaj, prípadne líkér

pripravený z listu čiernych ribiziel. Ale ovocinka je rozhodne príjemnejšia. Doktorí držia čierne ribizle za dobrý liek i proti lámke a bleďačke. Chýrečné vína madeira, muškateľ, port, majú svoju zvláštnu vôňu zväčša od trošky šťavy čiernych riciziel, pridanej do muštu. A veru zvlášte vína pre nemocných mali by sa vôbec dorábať z čiernych ribiziel „Hes. N“

Zelené krmivo pro hydinu. Hydina, keď nemôže podľa vôle behať po zahradách a po poli, treba dodávať zeleného krmiva, bez ktorého hydina vlastne nemôže sa daríť. Od zeleného krmu je zdravý, perie má plné, pružné, lesklé; vajcia od takej hydiny sú chutnejšie, a už i krajzou, živšou farbou žltka rozoznávajú sa od vajec takej hydiny, ktorá nedostáva zeleného krmu. Tým cieľom máme i v zime každý listok zeleniny, ktorý čo odpadok z kuchyne vyhadzujeme, dať hydine. Taktiež, kde zaostal v zahrade kúsok kelu, v čas odmäku dajme ho odmraziť a hodme hydine, avšak nie na spodok kurina. alebo husínca, ale zaveseno na stienku. Keď nemáme nič zeleného, davajme im v bedničke vykličené zrno.

ODKAZY REDAKCIE.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „KREŠTAN“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

Rukopisy nedávame nazpät' a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

J. K. v Št. Tých 2 zl. 50 kr. sme dostali, spolu i tých žiadaných 100 výtiskov z diela „Kresťanské devy“ sme poslali, bárs i trochu neskoro, lebo sme 12 dní neboli doma. — **Pulcheria Br. v Žiline** (Helios). Žiadané diela z výš udanej príčiny sme vám neskôršie poslali. — **Vy. S. V.**, by ste si dobre mali zapamätať toto príslovie: Keď dieťa plače, hovorí sa: Však mu zlato nepadá z očí. — **H. S.** Nemlčte tak, ako ryba, a nechodzte, jako rak. — **H. J. v O.** Že ten váš brat v noci tak chrápe, jako by vahany strúhal, tomu i to môže byť na príčine, že horeznak leží a ruky má pod hlavou. — **M. N.** Toho liberála sa nebojte, je on darebný, ako klát. — V tej veci vám nevieme radou poslúžiť, pán **O. T.** Už vtedy, keď som malým chlapcom bol, som zkusil, že sa žid hneď za hlavu chytí, keď ho človek po ruke udre. — **J. S. v Borovcach.** Priateľ Julko neuhádol, kde chlieb načínajúť (уфам оу оры) — **Jozef Kufalancoš.** Vy sa vystatujete so svojou vtipnosťou. Nože uhádnite, čo je toto: Na grúni mráz, na doline voda tečie, priatelia sa rozhádzajú, musika mu hrá? — **Nové Mesto.** Nemôžeme. — **R. J.** Ešte behom leta

ta navštívim. — **Veľké Bielice.** I na vás príde rad. — **V. R. v Turci.** No ten Iuptovský pán môže byť pyšný na to, že ho „Opratový“ pochválil, no ešte i jedna židovka ho chválila. Hja, kto jako seje, tak žne, kto si jako posteľ, tak leží, a aj také šťastie za ním beží. — **Dr. A. H.** Nás to ešte viac mrzelo. Nuž ale veru nemáme chuti toho roku ešte raz ta ísť. — **A. F. v Skalici.** My si to isté myslíme. Nuž ale človek len nemusí všetko druhému na nos zavesiť, čo si myslí. — **Vysl. notár Štefan Piesek.** Prečo hrdzavie pero? Vaše zprávy sú vždy vítané nielen nami, ale aj čitateľmi Kresťana. — **Jozko Lapaj v Trebaticiach.** Tá hana sa nás nechýtila. Čo sa v Piešťanoch vravelo, všetko viem. Krajana pozdravujem. Keď tade pôjdem, neobídem ho. Na druhú otázku by sme vám vedeli odpoveď dať, ale nechceme. Jozkovi Spolkárovi príležitostne sdeľte, že by sa už raz mohol ohlásiť. — **M. R. v Novom Meste n V.** Tých 5 zl. sme odovzdali expedícii. Toho veľmi chorého človečka nepoznáme, aspoň dľa mena nevieme sa rozpamätať naňho. — **St. Kögl v Št. Keby** sa aspoň v každej tretej obci našiel taký horliteľ. Odpusťte meškanie, ale sme 12 dní vzdialení boli. — **Michal Schronk v Prešporskej.** Tie 3 zl. sme dostali a do Sliača poslali. Na tú prvšiu zlatovku nepamätáme. Snáď sa len neztratila. — **Ján M. v H. Židanoch.** Na chlieb poslaných 13 zl. sme dali do patričných rúk. Pán Boh zaplať. — **Štefan K. Ordody.** Keby ste tú zprávu v slovenskej reči a tak boli písali, že by sme ju boli mohli prečítať, tak by sme ju boli uverejnili. — **Juraj B. vo Sv. A.** Nevieme. S hodbábom nielen že nekupíme, ale ho ani len nenosíme. — **K. B. Vrbové.** Poslal som vám 120 výtiskov. 20 čo prídavok. Teraz sa to pod istým minie. — **Liptov.** Veru Opratový zastáva kňazov, ale len Judášov. Ukiažte mi číslo, v ktorom by bol zastal viere a ľudu verného kňaza. Liberálov kňazov ale vychvaľuje nielen Opratový, ale i každé židovsko-zednárske noviny. — **Bývalý ministerský radca v B.** My sa tomu veľmi tešíme. Keby len čím viacej takých mužov tam bolo, jako ste vy. — **H. J.** Len záverok. — **H. K.** To je človek ako rak. — **Orvište.** To neurobíme; ten pán si i tak myslí, že som jeho nepriateľom. A veď ja okrem čerta nikoho nenávidím. Ani u židov neprenasledujem osoby, lež len chyby. Keď pôjdete do Kr., odovzdajte krajanovi náš vreľý pozdrav.

Knižná polica.

Listy Adiny už vyšly z tlače v osobitnom sväzku. Odporúčam ich nenie treba, lebo toto dielo poznajú et. čitatelia z Kresťana. 167 strán. Cena 1 zl. Predplatitelia Našej Nádeje ho dostanú za 65 krajciarov v Tlačiarňi Sv. Gerharda v Budapešti (VIII. Práter u. 44.). Soslovenčil dr. **Jozef N. Janda**, dipl. profesor a kaplán v Budapešti.

„**Ki lehet korosmáros Magyarországon?** Nyomatott Szent-Gellért nyomda. Irta: **Moravcsik István.**

Svätý Anton Paduanský, veľký divotvorca a Chlieb chudobných. Spracoval Anton Klimcsik, r. k. farár hybbský. S odobrením patričnej vrchnosti. Strán 32. Cena 10 kr. Vydala Tlačiareň sv. Gerharda v Budapešti (VIII., Práter-utca 44.). Vrele odporúčame dielko toto našim čitateľom.

Príprava ku sv. spovedi a sv. prijímaniu. Toto asi 23 strán obsahujúce dielko stojí broš. 10 kr. Soslovenčil ho dr. Jozef N. Janda. Dostať ho v Tlačiarňi sv. Gerharda (Budapešť, VIII., Práter-u. 44.). Vrele ho odporúčame.

Tót-Magyar Beszéd- és Értelemgyakorlatok (vezérkönyv tanítók számára). Irta Medriczky Kornél. Cena 80 kr. Dostať u pôvodcu v Lužnej (v Liptove), alebo v Tlačiarňi sv. Gerharda v Budapešti (VIII. Práter-u. 44.). Vrele odporúčame.

Kresťanské devy. Tento výborný sošit soslovenčil a vydal dr. Jozef Janda v Budapešti (Maria-Teréziátér 9.). 16 strán s obrázkom. Cena 3 kr. Veľmi vrele odporúčame, 100 výtiskov 2 zl. 50 kr., 200 výtiskov stojí 4 zl. 80 kr. Druhé vydanie.

Kat. Hlasy. Číslo 5. Či je Martin Luther spoľahlivý sprievodca do neba? Spísal A. Opatovský. Dostať u R. Osvalda za 14 kr. na Teplej (Lenge, u. p. Bělábánya. Hont m.). — Číslo VI. Katolícka autonómia (samospráva) v Uhorsku. Spísal A. Pravdomil. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bělábánya, Hont m.) Cena jedného výtisku 10 kr.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. **Zbožie.** Pšenica (žito) banátske 09.00—09.15. Od Tisy 09.10—09.35. — Od Pešti 09.00—09.20. — Zadunajské 09.05—09.30.

Raž 7.05—7.35.

Jačmeň na krmenie 5.80—6.35. — Do pálenice 5.80—6.10. — Na pivo 6.60—7.—

Oves 5.65—6.00.

Kukurica 4.40—4.45.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
16.—	15.40	14.80	13.80	13.20	13.—	12.40	10.50
		7½	8				
		8.60	6.—				

Otruby fajnové 5.—, grobovité 4.30.

3. **Strovy.** Veľká biela fyzula 6.50. — Malá 7.25 Hrach 9.10—11. Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

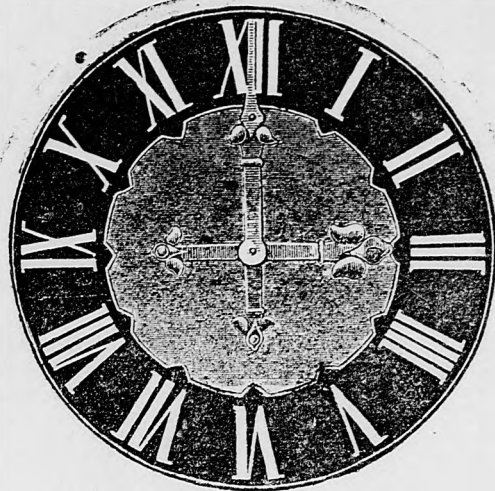
4. **Semä na sejbu.** Červená datelina 37—42 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 37—42 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. **Hyd a vajca.** Kura 60 kr. — Sliepka 70 kr. — Kapín 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. **Svine.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. **Telca.** Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kilogram.

Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udena slanina 60—67 zl.

Mám česť v známosť doniesť,
že vážové hodiny vlastnoručne shotovujem.

Látka kovová najlepšia, stroj výborný, najnovší, chod správny: následkom čoho ja za jejich trvácnosť čo najďalej dobre stáť a ručiť môžem. Hodiny tieto vážové aj pod nafa-hovaním riadne idú, od vetra a prachu sú sklenenou škryňou chránené.

Vnútri nachodí sa pokazovacia tabuľka, ktorá správny chod hodín kontroluje a ten istý čas duu vo váži ukazuje, ako i z vonku hodinové ruky.

Moje hodiny bez všetkej fabričnej práce výlučne sám hotujem a na patričné miesto dovážam.

Krom nových vážových hodín aj akékoľvek naprávanie za ľavnú cenu a pri úplnej garancii podujímam.

V Baňskej-Bystrici, roku 1899.

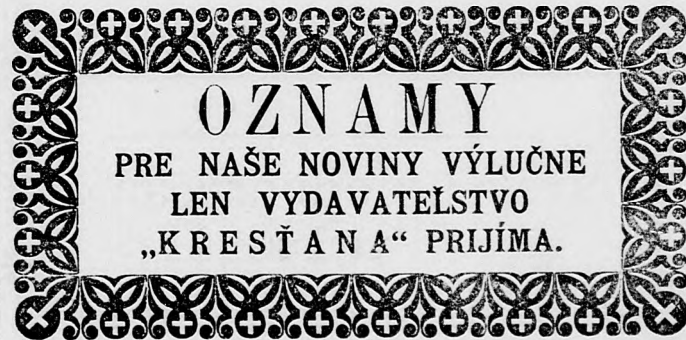
Michael Stollmann,
hodinár.

Ružomerský ústredný gazdovsko-potravný spolok

ustálil

likvidáciu spolku.

Veritelia sa upozorňujú, aby svoje požiadavky v smysle 249. §-u kupeckého zákona pri likvidačnom výbore (felszámolósi bizottság) behom šesť mesiacov oznámit' nezameškali.

Mestská lekáreň k „ČIERNEMU ORLOVI.“

Temešvár, vnútorné mesto, námestie
sv. Juraja.

Založená 1735. Telefon 395.

Adressa telegrammu :

Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu

je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným rheumatickým chorobám, proti trhaniu, boľastí nervov, pichaniu, bolesti zubov atď. Účinnosť je istá a chytrá, obyčajne po 1-2 natrení. Nesčíselné vďačovníctva to dokazujú. Cena fľaše 1 zl., cena fľaše na prábu 50 kr.

Vodka na prsá a na plúca: Výťah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekáteným prostriedkom hojajúcim, ulavujúcim a so silnejúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľúcovom hurute, pri zachripnutí atď. Veľa vďačovníctva potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 1 zl., fľašky na prábu 50 kr.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdočnom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuť po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 21 kr., šesť škatuliek 1 zl. 5 kr.

Tieto vypróbované a za výborné uznané prostriedky dosiaľ jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú li obdarené obrannou známku a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falošných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 16 kračiarov na balikovanie a poštové útraty) Obiednané vyše 5 zl. franco.

Moje srdco také
a tvoje je také?

Druhé vydanie.

Cena 4 kr.

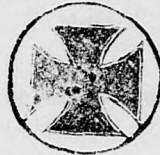
Toto utešené dielo vidata

„tlačiareň sv. Gerharda“.

Vrele ho odporúčame
ľudu.

Dvojnásobne elektromagnetický križ či hviezda.

R. B. N. 86968
uzdravuje a roz-
veseluje, za čo
dobře stojíme, pri
lámke, záduchu,
bezsnivosti, huča-
srdca, boleniu hlavy, epilepsii, závratu a iným cho-
robám nervov. I 20-ročné choroby byly už takým
spôsobom odstránené.

niu ucha, ischli,
zlom slychu, ner-
vosite, nechuti po
jedle, boleniu zu-
bov, bľadosti, mi-
gréne, klopaniu

celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnosť, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej ne-
užitočnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetická hviezda a či križ nr. 86967 na základe svojej vy-
meranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú od-
porúčané.

Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, nazpät dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 2 zl., ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 3 zl. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierekou alebo s vopredným poslaním peniazi rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlastnú a cudzozemskú

ALBERT MÜLLER,
Budapest, V, Kálmán-utca 19 A. sz.

Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv. Gerharda otvorila

**obchod
katolíckych kníh.**

Tento katolícky obchod zamýšľa sústredniť tak uhorské, ako aj cudzozemské diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade má maďarské, nemecké a slovenské modliace knihy a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Budapešť, VIII. Práter u. 44.).

FILIÁLKA
 banky „TATRA“ vo V. Bytči

dáva požičky na intabuláciu na 7%.

Mimo štampov platí stránka našemu
 advokátovi za intabulovanie **len**

	do	100	zlatých	1	zl.	—	kr.
od	100	do	300	„	1	„	50 „
od	300	do	500	„	2	„	— „
od	500	do	800	„	2	„	50 „
od	800	do	1000	„	3	„	50 „
od	1000	do	1500	„	5	„	— „
od	1500	do	2000	„	6	„	— „

Filiálka mení za najvyššie ceny aj

Ruble, Dolláre, Marky a Franky.

Filiálka banky „Tatra“
 Velká Bytča.

KATHREINEROVA

Kneippova
sladová káva.

Babenko aj mne!

Najobľúbenejšia káva v pre mnohých rodín. — Od veľa rokov dokázala sa ona byť tým najvýbornejším doplnkom k obyčajnej káve. Lekári ju odporúčajú deťom, slabým, pri chorobách nervov, srdca a žalúdka čo jedinne zdravý dôdatok k obyčajnej káve.